

Svar på skriftligt spørsmål SSS 163/2021 rd

Svar på skriftligt spørsmål om att sluta avverka skog under fåglarnas häckningstid

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørsmål SS 163/2021 rd undertecknat av riksdagsledamot Satu Hassi /gr m.fl:

Vilka åtgärder och med vilken tidtabell ämnar riksdagen vidta åtgärder för att ändra bestämmelserna i enlighet med beslutet från EU-domstolen, dvs. begränsa avverkningsen av skog under fåglarnas viktigaste häckningstid?

Som svar på detta spørsmål anför jag följande:

Vilda fågelarter som förekommer i Finland är fredade om de inte nämns i jaktlagen (615/1993). Fridlysningsbestämmelserna i 39 § i naturvårdslagen (1096/1996) motsvarar bestämmelserna i EU:s fågeldirektiv. I utvärderingen av innehållet i EU-domstolens förhandsavgörande 4.3.2021 (C-473/19 och C-474/19) bör man beakta att det finns skillnader i verkställandet av natur- och fågeldirektiven som tillhör miljöministeriets förvaltningsområde jämfört med Sverige. Även jaktlagstiftningen och jaktpraxisen är olika i Finland och Sverige.

Skogsbruket är den normala och tillåtna användningen av skogen som styrs genom skogslagen (1093/1996). I skogsbrukets verksamhet är det inte frågan om en avsiktlig störning av fåglar som avses i fågeldirektivet. På årsnivå riktas ingen avverkning alls mot 97 procent av skogsmarkens areal. För närvarande är drivningens resurser i fullt bruk på vintern, men sommartid minskar nyttjandegraden till cirka hälften som lägst. Allra mins avverkning sker just under fåglarnas häckningstid i april–juli.

Enligt 39 § i naturvårdslagen är det förbjudet att döda eller fånga fridlysta fåglar, att ta bon samt ägg och individer i andra utvecklingsstadierna, att flytta dem eller att avsiktligt skada dem på något annat sätt, och avsiktligt störa dem, i synnerhet under förökningsstiden. I samma paragraf finns bestämmelser om att ett på behörigt sätt utmärkt boträd för en fridlyst fågel och ett boträd där en stor rovfågel häckar och där boet är i regelbunden användning och klart synligt är fridlyst. 47 § i naturvårdslagen bestämmer genom förordning att det är förbjudet att förstöra eller försämra förekomstplatser för en hotad art som åtnjuter särskilt skydd. Närings-, trafik- och miljöcentralen begränsar genom sitt beslut platsen för förekomst och delger beslutet till områdets ägare och innehavare. I naturvårdslagen och skogslagen finns det dessutom andra bestämmelser som gäller skyddet av olika naturobjekt och särskilda livsmiljöer. Ofta erbjuder dessa skyddade objekt även en god livsmiljö för fåglarna.

Inom naturskyddsområden och andra områden som är viktiga för fåglarna, såsom inom speciella skyddsområden som utsetts enligt fågeldirektivet (SPA-områden, totalt 3,19 miljoner hektar) är avverkning i regel inte alls tillåtet eller så kontrolleras efterföljandet av förbudet mot att försämra naturvärden genom lagstadgat förfarande. I anmälan om planerad avverkning och skogsanvändning i eller nära områden som är viktiga för naturvärden finns bestämmelser som förpliktigar aktörerna för att säkerställa informationsflödet mellan markägarna, innehavarna av avverkningsrätten och myndigheterna.

I Finland är skogsägarna och de instanser som använder virke mycket engagerade vid certifikaten. PEFC- och FSC-systemen baserar sig på frivilligt engagemang och innehåller flera förpliktiggande kriteriers som då de uppfylls till exempel ökar på strukturdrag eller levnadsmiljöer i skogarna som är viktiga för fågelbeståndet. Beroende på certifieringssystemet finns det begränsningar som gäller antalet träd som ska sparas eller avverkning under häckningstid. Efterföljandet av certifieringen övervakas regelbundet med auditeringar där en utomstående instans utvärderar om kriterierna i certifieringen har uppfyllts.

I den ställda frågan hänvisas till arbetsgruppens promemoria från 2000 (JSM 2000:8). Metoderna och verksamhetsmodellerna har förändrats på många sätt inom det praktiska skogsbruket på 20 år. Kunskapsbasen och informationsflödet har förbättrats. Genom digitaliseringen kan informationen om skogsresurserna utnyttjas mer effektivt och man kan bättre verkställa skyddsåtgärderna. Man har satsat på rådgivning och informationsutbud samt på engagemang.

I Skogsvårdsrekommendationerna, som mycket omfattande används som ramar för att planera och genomföra skogsåtgärder, ges tydliga anvisningar för inom hurdana objekt man särskilt bör undvika avverkning under fåglarnas häckningstider. Det finns dessutom artspecifika anvisningar för vitryggig hackspett, lavskrika, rovfåglar och skogshönsfåglar.

Handboken *Metsänkäsittely ja linnusto* (Metsäteho Oy, 2020) är avsedd för skogsproffs och skogsägare. Utöver skogsbrukets aktörer och skogsägarnas intressebevakningsorganisationer har sakkunniga från Finlands miljöcentral, Finlands viltcentral, Naturhistoriska centralmuseet Luomus samt BirdLife Finland deltagit i utarbetandet av handboken. Handboken har publicerats öppet på webben och innehåller information om hur man kan och bör förbättra de viktiga strukturdragen för fåglarna i ekonomiskogarna genom att öka och spara. Samtidigt ges anvisningar om hurdana metoder man kan vidta för att effektivt undvika att störa häckningen.

Tiden för och begränsningen av åtgärderna inverkar på hur häckningen lyckas och på de viktiga strukturdragen i skogen med tanke på fåglarna. Tidpunkten för drivningen uppskattas i samband med virkeshandeln och dess åtgärdsplanering. I tidpunkten för drivningen beaktas även begränsningarna under fåglarnas häckning. Med tanke på fåglarna är det särskilt viktigt att undvika avverkningar under fåglarnas häckningstid den 15 april–15 juli (i Norra Finland den 1 maj–31 juli) i åtgärdsplanerna för frodiga lövträdsdominerade skogar, ödemarker och strandskogar samt i fågelområden och nära vakar. Avverkningar på sommaren riktas då till semiarida och torra moar där antalet arter och individer är klart mindre än i de frodiga skogstyperna.

En uppdaterad skogsresursinformation gör det möjligt att vårda och använda skogarna ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbart. Den skogsresursinformation som produceras av Finlands skogscentral kan användas som grund för planeringen av skogen och av åtgärderna. Information

om mångfaldet och om var objekt viktiga för fåglarna ligger är en förutsättning för att de ska kunna beaktas. I skogsinformationssystemen införs information om skyddsområden, naturtyper som skyddas genom naturvårdslagen, skogslagens särskilt viktiga livsmiljöer, bona för stora rovfåglar och andra värdefulla livsmiljöer. För fåglarnas del är det även viktigt att anteckna uppgifter om tjäders lekplatser och om var hotade arter förekommer.

I behandlingen av ekonomiskogar strävar man alltså efter att på många olika sätt undvika att störa fåglarnas häckning och sörja för att man följer och övervakar verkställandet av fågeldirektivets skyldigheter. Skogsresursinformationen utnyttjas effektivt. Skogslagen fastställer miniminivån för skogsbehandlingen. Kriterierna i skogscertifieringen ställer även krav på de åtgärder som utförs i skogen. Skogsvårdsrekommendationerna och handböckerna som används i skogsbruket styr miljö- och skogsvården, dvs. de åtgärder som på många sätt även förbättrar fåglarnas livsförhållanden.

Enligt jord- och skogsbruksministeriet följer man fågeldirektivet ifall avverkningen sker enligt nuvarande lagstiftning samt enligt ovan nämnda anvisningar och rekommendationer om god praxis.

Helsingfors den 6.4.2021

Jord- och skogsbruksminister Jari Leppä